

РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 1 міс.	на 3 міс.	на 6 міс.	на 9 міс.	на 12 міс.	на 18 міс.	на 24 міс.	на 30 міс.	на 36 міс.
—	—	—	—	—	18 р.	12 р.	6 р.	—

Передплата прийняється тільки з 1-го числа кожного місяця. — За свіну Адрес: 82 кв. (при варті доможче приділяють стару адресу). На поштарні авторам рукописів належить прислати марок, також на листовні відповіді. Класичне відповіді друкуватимуться з „ли ступанні“.

Адреса редакції 2 контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.
 Телефон редакції 64—80. Пошт. скринька № 378.
ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
 Виходить щодня, окрім неділяв і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень:
 На I сторінці: 2 карб. 25 коп.
 На IV „ 1 „ 20 коп.
 за 1 рядок з 1 шпальту за кожний ряд.
 Особам, що шукають праці за оголошенням найбільше як в 3 рядки в 1 шп. 1 руб. 20 коп. за 1 ряд.
 Монета відкрита від 10—6 год.
 Дня.
 Ціна окремого 25 К.
 М у Київі
 В провінції і 25 К.
 на вонсалах

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ. „УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР“.

Сьогодні 14-го (1) квітня у вівторок: 1) Тартюф. 2) Народні хоріві співи.
 15-го ДВІ СЕМ'Я. 16-го Гетман Доросенко. Готується до вистави ОБОРОНА ВУШІ М. Старинського.

Олександр. ул. № 12. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олександр. ул. № 12.

Український театр. Дирекція М. Садовського.
 Сьогодні 14-го (1) квітня у вівторок: 15-го ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕ. 16-го ОЙ ГРИЦЮ. 27-го Зачароване коло. СТИЛА. 16-го ОЙ ГРИЦЮ. 27-го Бенефіс Ар-ти Ю. Миловського СУЕТА.

є вакансії в знову відкритій школі бжильництва вищого типу, ім. П. Проконовича. Адреса: ст. Боярка київського повіту. 2—0571—1

Загальне Зібрання

Професіонального Союзу Земельних Орендарів України відбудеться в Київі (7) 20 квітня 1918р. в помещанні клубу „Огниво“ (Хрещатик № 1) в 10 год. ранку. Записи в члени союзу виконуються тимчасовим правлінням (Хрещатик № 8-а. кв. 12) від 12 до 2 год. 4—0566—1

SALON D'ART. ХРЕЩАТИК 25

Прохайть п.п. художників бажачих взяти участь в XII виставці від 1 травня (18-IV) до 26 (13) травня прислати експонатів не пізніше 21 (8) с. м. 1—0584—1

Склад книжок та шкільн. підр. „КНИГАРНЯ“

Г. Бондаренко. — Київ, Володимирська 43, доводить до відома публіки, що на складі є великий вибір книжок різних видавництва. Склад викупає (п. п.) книжки з всієї України і відповідно суми замов. робить анижжу. 1—0578—2

Київ, 14 квітня (1) 1918 року.

Ще про більшовицьку політику. Що більше виявляються настрої серед народних комісарів, то менша наслідки, хоча вони й не воюють, примусом ведуть до замирення з Україною й остерігаються, щоб не докопались занадто з офіційним признанням Центральної Ради. Проводячи таку крутийську політику, в своїх офіційних повідомленнях народні комісари подають звістки про небувалі героїства більшовиків на Україні і взагалі обробляють громадську думку в Великому на свій копил, підюжуючи її проти України. Нарешті ще одна цікава рисочка—оте послання на умову з тимчасовим правительством, що визначила була на той час територію України в складі п'ятиох губерній.

Як бачимо, пущено з повного розгону оте більшовицьке „самоопреділення, вилить до одфлення“... Звали ми йому ціну з самого початку більшовицької власті, але тепер стільки вже окрас понанілювано до його, що й зовсім його вже стало не видно. Оце крутийство, нещирість та надмірні претензії „совітської власті“ не дають можливості з нею серйозно говорити. Бо ясно, що банкруцтво їхне на Україні знаменує ім ганебний кінець взагалі і вони той кінець сплкуються хоч одтягти, коли вже запобігти йому не сила.

вички, виробляється та робоча дисципліна, що не з-під паланці справляє своє діло, а з почуття громадського обов'язку. Життя, які маємо—демонічні; їх підготовив увесь хід нашої божевільної історії. І коли тепер запобігти їм ніхто не може, коли ми стоїмо перед свого року голодом, то треба подбати, щоб хоч скоротити час того громадського голоду й засівати на будучину, щоб хоч потім вже ніші живня побачили.

Треба задержати й використати ту искру віри і надії, яка ще жевріє подекуди в народі. Треба не занехати, а роздумати її. Наша власть, яка до цього часу дбала про самі верхки державности, мусить рішуче свій фронт переставити й обернутись лицем до села, до народу, щоб і він бачив, що тут, у Київі, не порожне місце світить, а єсть дійсно тамуючий і розумний фокус народної волі, який уміє й може викликати приспані сили і направити їх на справне будівництво. Інакше кажучи, будівництво нашої державности, що почалося з пралорів, вивісок та гербів, мусимо почати ще раз—знизу з підвалин: з місцевого самоврядування, з школи, з просвіти, з організації. Може тоді не все у нас буде, як „влучних домках“, зате буде твердо, міцно і справді демократично. Таким тільки способом знайдемо якийсь вихід з того тяжкого бездоріжжя, на яке завела нас історія, й під живні живня приготуємо нашу жаждущу землю.

Сергій Єфремов.

Трагедія хоямщана.

Вже не раз майже в усіх українських часописах згадувалося, в яким неможливим з погляду людської правди становищі опинилося на Хоямщині українське населення, які надлюдські муки доводиться йому терпіти особливо після Берестейського мирового договору, а між іншим одей останній договір мусів би поліпшити становище наших братів. Що таке сталося? Чому вітер розвіз намі надії та мрії, хоямщани, мрії? Замість справжнього бо миру договір згадавний, як видно, посилив поневолення того народу, за-для крайної долі якого стільки було вжито заходів українського суспільства в особі його парламенту й дипломатії.

Справа яка. Втягнута в обрахунок міжнародної політики, Хоямщина пережила й переживатиме на собі всі перипетії хиткого курсу дипломатії. Це цілком зрозуміло. Духний в дану хвилину національний колектив використовує сприятливі для себе обставини відповідним до реального відношення сил способом. В південній Хоямщині, окупованій австрійським військом, де намутили залягли, вони завдають українцям таляки ударів, що волюса до горі підлягнути, в сфері німецької еккупації, справа українська стоїть далеко ліпше, але й тут і там наріз український почуває себе на своїй, та не в своїй землі. Остаточне й рішуче слово за дипломатією.

Отже дипломатія забалакала: Берестейський договір повинен був розв'язати пролягачі позви братів-сусідів. Як би він задовольнив поляків, то тимчасове, поки значна більшість українців перебуває далеко-далеко від рідних осель, на Хоямщині було б тихо: то була б типова могила української справи. На короткий час Берестейський договір вселю в душі хоямщан-українців певність, що „могили“ не буде. Недотею то було свято. Дипломатія то в цей то в другий бік геться. Хоямсько-українське суспільство ніякої не має змоги вилізти на дипломатію—буди йому!—а польське, заагато міцне й трітке, щоб не використати хитання дипломатії, знесилення українців на Хоямщині своїм матеріальних і духовних. Отже ж воно й виявляє тепер, до остаточного

слово дипломатії, своє зпяряддя, показує, чим воно орудуватиме, як ще українці не покнуть своїх надій на поміч од Української Народної Республіки. Певна річ, сила бере гору.

Мене, хоямщана-українця, що впріс у бідній хаті селянина, живими соками зв'язаний із долею його, дипломатія майже не цікавила б, коли б через неї не порушався „правдивий, святий закон“ що до живого народу, коли б його рідного селянства не становили перед лицем неминучого, здається, язвця, яке не можу я інакше назвати, як торжок.

Завжди дипломатія вражала мене своєю надто матеріалістичною „обективністю“. Мені здається одна сікна. Літом минулого року в Москві, на Скобелевській площі, великий мітинг. Обговорюється без ладу справа „сепаратизму“ українського. Росіяке без ріжничі політичних поглядів, певна річ, орудують, яно аргументом проти українців, словом „шовинизм“. Скільки моїх сил було, одмахуюсь од „орателів“. Підходить до мене після моєї промови поляк-соціаліст. „Не змагайтеся, товаришу“, каже він: „вони отруєні російською державністю“. Рідного брата почув я в товаришів-полякох. Довго ми з ним балакали. На його думку, лиш демократія польська й українська вирішать хоямську проблему... Де ти тепер, товаришу? Ти мене запевняв, що вся польська демократія не допустить явного способу розв'язання хоямської путанини, ніж самовизначення народу. Не чути голосу польської демократії в цій справі: вона також преднється до способу „дипломатії“?

Пока дипломатія спроможеться на-ремити так або інакше розсудити поляків і українців на Хоямщині, наші брати вже там голясно стогнуть, дужчий б'є слабшого. Для мене ніколи не були зрозумілими, кажу по совісті, претенсії поляків на Хоямщину, як тільки справу обміркувати не під імперіалістичним польським „drang nach Osten“ історія, етнографія, сучасна національна психологія значної більшості населення, котре виявило свою волю на всехоямському з'їзді в серпні минулого року в Київі—все це говорить за необхідність приєднання Хоямщини до України, але... поки планує дипломатія й сила, на вашій стороні, брати-поляки, перемога на шляхом демократичного порозуміння ко-між братами.

Що до теперішніх страждань українського населення завдяки полякам та Хоямщині, то хай відповідає польська демократія, яких вона виявляти заходів, аби вининити на, можливо, розлучених шовіністів з польського народу. А може... навіть я певен, що польська демократія мовчатиме в цій справі. Тут трагедія хоямщана-українця, якому неможливо порозумітись з польськими панами-поміщиками—а поміщиків інших національностей на Хоямщині немає,—воля-бо, оті пани, власне кажучи, і справляють дипломатію на українській історично й національно землі, демократія-ж польська, здається, активно навмисне не виступає проти поміщиків. Дорого б я дав, щоб можна було тепер побалачати з товаришем-поляком на Скобелевській площі.

Карпо Дмитрюк.

Вони протестують.

Доконувши розбишачькі заходи, що під тавром більшовицьку пустошили кілька місяців Україну, наме військ, вступі з німцями, примушене на це стратегічними планами, вступило в м. Путивль на Курщині та ще де-які околицні пункти. Це дуже не до вподоби москволюбному совітському правительству і воно дуже обурене фактом тимчасового захоплення Путивля звернулось на ім'я германського уряду через свого комісара закордонних справ з таким протестом:

„Зважаючи на захоплення германо-українським військом Путивля і де-яких інших стратегічних пунктів Курщини, народній комісаріат закордонних справ ще раз нагадує, що навіть ґрунтуючись на односторонній заяві військвої Ради германського уряду, ці місцевості не входять в склад території України і захоплення їх германо-українським військом є насюк на територію Росії“.

„Вони“ протестують. Вони тепер лементують з приводу того, що українське й німецьке військо, виганяючи, нацупеними ними ж розбишачькі банди, заступило частину „їхньої“ території. А де ж були пани „народні комісари“ тоді, як оті банди, спустошуючи Україну, вже цілком не їхню територію, вломилась аж у саме її серце—Київ? Чому вони тоді не спинили тих розбишак, що привривали їхнім тавром і теорією нечужаве на увесь світ злочинство? О, тоді вони мовчали, бо були тоді і лишались тепер оборонцями здувської теорії: „добре, коли я вкрам чужу жінку і але, коли у мене взяла мою жінку“. Були здусами і лишались здусами. А з здусами відомо як треба поводитись: нехтувати їхні „протести“ і вчяти шалувати чуже добро.

Мала Рада.

Резолюція з приводу заяви про утиски над українцями.

По скінченні дебатів на везірньому засіданні 11-го квітня в справі заяви у. с.-р. про утиски над українцями в Москві одноголосно було прийнято таку резолюцію:

„Протестуючи проти згаданих диких ганебних насильств над українським людством, П. Рада доручає правительству Української Народної Республіки негайно вжити заходів, щоб оборонити українське людство від цих насильств, а тим, що прибули на Україну, дати місця для розселення, та допомогти хлібом і реманентом, щоб цей трудовий народ мав змогу прикласти свою працю і врятувати себе від голоду“.

Крім того, також одноголосно було прийнято додаток д-дія Новаковського.

„П. Рада доручає Раді Народніх Міністрів збрати докладний ажетний матеріал про всіх виселенців із Московщини і, по можливості, скоріше, подати П. Раді свою думку про заходи, якими можна було б повернути покривдженим їхне добро“.

Засідання 12-го квітня.

Засідання не було скликане в екстремному порядку для обговорення справ про прилучення Бесарабії до Румунії.

Засідання відбулось уже в великій одремонтваній залі.

Над місцем президії, у стіні, де раніше був барельєф колишнього паревича Олексія тепер красується великий білий бюст Шевченка.

Засідання многолюдне. Головою проф. М. Грушевський, С. Весселоский, М. Штра.

Анексія Бесарабії. З докладною промовою в цій справі виступає управляючий м-вом міжнародних справ д. Любимський. В дебатах з цього приводу виступало чимало промовців і в даній разі, як слушно зауважив один з промовців, д. Шац, „Рада виявила повну одностуність, бо промовці од поважаного д-ра Луценка до т. Салтанова—всі зійшлись на вислові цілковитого осуду цьому анексіонистському акту“.

Під кінець дебатів управляючий м-вом міжнародних справ оголосив офіційну телеграму, одержану на ім'я голови міністрів з Тирасполя від кишеневського комісара д. Імкового такого змісту: „Вчора о 8-ій годині ввечера молдаванський парламент „Сфатул Цері“ в присутності голови міністрів румунських“

на Маргіломана вміє постанову приєднати до Румунії, як автономна провінція, Голосували за приєднання 86, утрималось 86, проти 3; не було на засіданні 13.

З меншостей: українська, німецька та болгарська фракції зробили заяву, що їх не уповноважено рішати такі важливі питання, а що таке питання може вирішити референдум.

Голосування було одкрите.
Врешті Рада ухвалила перенести дебати в цій справі на слідуюче суботнє засідання (13 квітня).

Інтерпеляція у с.р.

Від імені фракції у с.р. д. Янко вносить інтерпеляцію такого змісту:

„В „Кієвській Мислі“ за 12 квітня в № 49 уміщено наказ німецького головнокомандуючого на Україні, котрим німецьке командування втручається у внутрішні справи Української Народньої Республіки і наказує германським військовим частинам, яким шляхом треба їм провадити завіз лавів українського народу, зазначає порядок і розмір плати і нагород за такі роботи для української людности. Наказом надається право німецьким отрядам і по своїй ініціативі установити ті чи інші порядки що до цього. Разом з тим наказ порушує основний закон Української Народньої Республіки, бо призначає до цієї справи бурших землевласників, наказуючи селянам, щоб вони давали для бурших землевласників коней, реманент і насіння.

Фракція укр. партії с.р. вимагає від уряду негайної відповіді: чи дійсно був виданий такий наказ?

Коли ж такого наказу не було видано, то чи притягнуто до відповідальности редакцію „Кієвської Мислі“? А в тому разі, як що наказ був виданий, то яких заходів вживе Рада міністрів, щоб примити наказ німецького головнокомандуючого і чи доведено до відома германського уряду про втручання німецької військової влади, яка пробує на території України, у внутрішні справи Української Народньої Республіки?“

Після недовгих суперечок інтерпеляцію прийнято.

Засідання 13-го квітня.

Розпочалося засідання коло 1-ої години дня.

Виникає питання, чи дати слово делегації від дивізії бурших полкових воєнків українців, всупереч постанові представників фракції і президіума, по якій ухвалено не допускати на засіданні М. Ради вступів ніяких делегацій. Рада ухвалює вислухати делегацію.

Попередня постамова має бути переглядена окремо кожною фракцією.

Відповідь міністра судових справ на інтерпеляцію.

Поза чергою бере слово міністр судових справ С. Шелухін.

Про становище заарештованих міністр сказав, що воно тяжке через руйну по тюрмах і годів, бо по старому пайку їм дають усього 50 коп. на харчування в день, тоді як зараз фунт хліба коштує 1 р.—1 р. 20 к.

Що ж до старонімецького участку, то там заарештованих не так багато, як було сказано в інтерпеляції, тільки умови їх содержанию погані, бо там воно й брушно. Взагалі ж тепер заарештованих значно менше, ніж було раніше.

Далі д. міністр познайомив Раду з становищем в'язнів луганської тюрми і т.д.

Крім того д. міністр висловив свої погляди на закон, прийнятий Ц. Радою про кару на большевників.

д. Гольденвейзер (с. н. п.) висловлює своє задоволення за вичерпуючу відповідь д. міністра.

В результаті Рада одностайно прийняла формулу переходу запропоновану д. Скинром такого змісту: „Заслухавши пояснення народнього міністра справ судових по інтерпеляції У. С.-Д. Р. П., Ц. Рада цілком задовольняється відповіддю і сподівається, що м-во вживе всіх заходів, щоб скорше було введено в Ц. Раду відповідні законопроекти, котрі урегулюють правосудді і переходять до чергових справ“.

Далі д. Шелухін дав відповідь на інтерпеляцію в справі внаслідок смерті сімнадцятилітнього хлопця Михайла і заявив, що в н зараз збирає матеріали, на підставі яких можна буде вжити заходів, щоб такі випадки не дупсувались.

Управляючий м-вом міжнародних справ д. Любинський додає до цього, що він звернувся в цій справі до австрійського представника, щоб він навів відповідні справи.

В результаті Рада ухвалює таку резолюцію:

„Заслухавши пояснення міністра судових справ по інтерпеляції про кару на смерть в Одесі Андрія Михайлова австрійською владою і висловлюючи побажання, щоб по розслідуванню обставин міністр судових справ подав свої міркування М. Раді, — М. Рада переходить до чергових справ“.

Одставка М. Ковалевського.

Міністр хліборобства і справ харчових М. Ковалевський відповідає на інтерпеляцію фракції у с.р. про уміщення в „К. М.“ наказ Айхгорна.

— На превеликий жаль, починає він, притягнуто до відповідальности редакцію „К. М.“ не можна, бо такий приказ е... (сміх).

Свій жаль я висловлюю розуміється сприводу того факту, що такий наказ дійсно є, і я одержав на німецькій мові. Наказ цей є продуктом мусіровання земельної справи серед деяких кол. До мене з'являється багато делегацій переважно від ірвінних власників і поводження їх мене дивує... Германський уряд не довіряє

мені, як міністру хліборобства, але ж Україна може дати тільки її справжній хазяїн, ц.б.то гарно утворене представництво всього населення, — партія вважає обов'язковим як найскоріше скликати Українські Установчі Збори на основі якомога більшого відносною життя виборчого закону. Тимчасово, поки будуть скликані Установчі Збори, партія визнає можливим представництво Української Центральної Ради. Але дякуючи тому, що Центральна Рада теперішнього складу не може бути призначена справжнім показником волі усього населення, а являється найголовніше представником селян та політичних партій виключно секційного напрямку, — українська федеративно-демократична партія визнає своєчасним зробити значні зміни в складі Ради, багато міоць оддавши представникам земських та герородських самоуправованих, а також і представникам тих політичних партій на Україні, які доєї в Раду не входили.

2) Визначити, що погляди партії дуже розходяться з напрямком політики теперішньої влади на Україні, партія не вважає можливим для своїх членів приймати відповідальні посади в уряді, але думає, що служба народові для підвищення його культурного рівня та для збільшення його моральних і матеріальних сил, просто кажучи — робоча діяльність для щастя рідного краю повинна бути першим і найближчим завданням членів партії.

3) По питанню про українське герокоханство та про прийняття підданства, партія оддала на який час свій присуд, бо на загальних зборах виявилась звітність, що уряд має замір негайно переглянути виданий ним закон про підданство і зробити в ньому доповнення і поправки.

4) Що до знятого де кем з членів питання про відношення партії до організації військової сили на Україні, то на тім, тверде стоячи на принципі федерації, думає, що організація регулярної армії є завдання цієї федеративної держави, через що військової сили на Україні вона приймає тільки значіння, як сили для удержання ладу і спокою в самій країні. Крім того, партія визнає, що зовсім здоровий і нормальний розвиток української національності повинен спиратися не стільки на фінансову силу, скільки на культурно-просвітну основу, яка тільки і може дати в результаті свідомість населення про свою національну істоту не по зовнішнім предметам, а по моральному її обличчю, — через що партія в програму своєї діяльності не ставить цікування про утворення українського війська. Однак, прийнявши до уваги сучасні умовин життя на Україні, партія дає своїм членам повну волю в цьому питанню керуватись своїми власними поглядами і переконаннями.

На цьому оповіщено перерву до 6-ої години вечора.

Організація вечірнього засідання подамо в дальшому числі „Н. Р.“

Федеративно-демократична партія.

Українська федеративно-демократична партія на загальних зборах 8 квітня ц.р. переглянула найбільш видатні питання сучасного моменту в своїй тактиці і виробила такі резолюції:

1) Визначити, що авторитетний напрям державно-адміністративному та соціальному будівництву життя на

Україні може дати тільки її справжній хазяїн, ц.б.то гарно утворене представництво всього населення, — партія вважає обов'язковим як найскоріше скликати Українські Установчі Збори на основі якомога більшого відносною життя виборчого закону. Тимчасово, поки будуть скликані Установчі Збори, партія визнає можливим представництво Української Центральної Ради. Але дякуючи тому, що Центральна Рада теперішнього складу не може бути призначена справжнім показником волі усього населення, а являється найголовніше представником селян та політичних партій виключно секційного напрямку, — українська федеративно-демократична партія визнає своєчасним зробити значні зміни в складі Ради, багато міоць оддавши представникам земських та герородських самоуправованих, а також і представникам тих політичних партій на Україні, які доєї в Раду не входили.

2) Визначити, що погляди партії дуже розходяться з напрямком політики теперішньої влади на Україні, партія не вважає можливим для своїх членів приймати відповідальні посади в уряді, але думає, що служба народові для підвищення його культурного рівня та для збільшення його моральних і матеріальних сил, просто кажучи — робоча діяльність для щастя рідного краю повинна бути першим і найближчим завданням членів партії.

3) По питанню про українське герокоханство та про прийняття підданства, партія оддала на який час свій присуд, бо на загальних зборах виявилась звітність, що уряд має замір негайно переглянути виданий ним закон про підданство і зробити в ньому доповнення і поправки.

4) Що до знятого де кем з членів питання про відношення партії до організації військової сили на Україні, то на тім, тверде стоячи на принципі федерації, думає, що організація регулярної армії є завдання цієї федеративної держави, через що військової сили на Україні вона приймає тільки значіння, як сили для удержання ладу і спокою в самій країні. Крім того, партія визнає, що зовсім здоровий і нормальний розвиток української національності повинен спиратися не стільки на фінансову силу, скільки на культурно-просвітну основу, яка тільки і може дати в результаті свідомість населення про свою національну істоту не по зовнішнім предметам, а по моральному її обличчю, — через що партія в програму своєї діяльності не ставить цікування про утворення українського війська. Однак, прийнявши до уваги сучасні умовин життя на Україні, партія дає своїм членам повну волю в цьому питанню керуватись своїми власними поглядами і переконаннями.

На цьому оповіщено перерву до 6-ої години вечора.

Організація вечірнього засідання подамо в дальшому числі „Н. Р.“

Федеративно-демократична партія.

Українська федеративно-демократична партія на загальних зборах 8 квітня ц.р. переглянула найбільш видатні питання сучасного моменту в своїй тактиці і виробила такі резолюції:

1) Визначити, що авторитетний напрям державно-адміністративному та соціальному будівництву життя на

Україні може дати тільки її справжній хазяїн, ц.б.то гарно утворене представництво всього населення, — партія вважає обов'язковим як найскоріше скликати Українські Установчі Збори на основі якомога більшого відносною життя виборчого закону. Тимчасово, поки будуть скликані Установчі Збори, партія визнає можливим представництво Української Центральної Ради. Але дякуючи тому, що Центральна Рада теперішнього складу не може бути призначена справжнім показником волі усього населення, а являється найголовніше представником селян та політичних партій виключно секційного напрямку, — українська федеративно-демократична партія визнає своєчасним зробити значні зміни в складі Ради, багато міоць оддавши представникам земських та герородських самоуправованих, а також і представникам тих політичних партій на Україні, які доєї в Раду не входили.

2) Визначити, що погляди партії дуже розходяться з напрямком політики теперішньої влади на Україні, партія не вважає можливим для своїх членів приймати відповідальні посади в уряді, але думає, що служба народові для підвищення його культурного рівня та для збільшення його моральних і матеріальних сил, просто кажучи — робоча діяльність для щастя рідного краю повинна бути першим і найближчим завданням членів партії.

3) По питанню про українське герокоханство та про прийняття підданства, партія оддала на який час свій присуд, бо на загальних зборах виявилась звітність, що уряд має замір негайно переглянути виданий ним закон про підданство і зробити в ньому доповнення і поправки.

4) Що до знятого де кем з членів питання про відношення партії до організації військової сили на Україні, то на тім, тверде стоячи на принципі федерації, думає, що організація регулярної армії є завдання цієї федеративної держави, через що військової сили на Україні вона приймає тільки значіння, як сили для удержання ладу і спокою в самій країні. Крім того, партія визнає, що зовсім здоровий і нормальний розвиток української національності повинен спиратися не стільки на фінансову силу, скільки на культурно-просвітну основу, яка тільки і може дати в результаті свідомість населення про свою національну істоту не по зовнішнім предметам, а по моральному її обличчю, — через що партія в програму своєї діяльності не ставить цікування про утворення українського війська. Однак, прийнявши до уваги сучасні умовин життя на Україні, партія дає своїм членам повну волю в цьому питанню керуватись своїми власними поглядами і переконаннями.

На цьому оповіщено перерву до 6-ої години вечора.

Організація вечірнього засідання подамо в дальшому числі „Н. Р.“

Федеративно-демократична партія.

Українська федеративно-демократична партія на загальних зборах 8 квітня ц.р. переглянула найбільш видатні питання сучасного моменту в своїй тактиці і виробила такі резолюції:

1) Визначити, що авторитетний напрям державно-адміністративному та соціальному будівництву життя на

Економічне життя України.

Один із заходів м-ва хліборобства

Ведеться здавна, що сахарні заводи забезпечували свою потребу в буряковій масіні, закуповуючи, чи неважче, замовляють потрібне їм насіння на скільки років вперед. Планування ісеїння вимагає великих грошей, вимовлять його можна тільки вимідним фірмам, бо якість насіння має велике значіння, а тому планувалося насіння виключно по білоруські та культурніших господарств. Як звичайно, так і в цім році кожен завод має замовлене насіння на один, два, три роки по цінах парвсічно 4—5 карбованців за пуд. Насіння, яке в цьому році планували маки-б здавати заводам, виконано коштом та заходами тих господарств, отже було-б справедливо вислати нимни праве одержати за те насіння гроші і обов'язок виконати умови заводами, а разом з тим це вважало-б заводи від зайвих витрат та клопотів, яких і так промисловість од нових порядків має на прудовілля. Але міністерство земельних справ, не забачи ще вразно, чи хоче воно забрати в господарств не саму землю, а й витрачені на неї кошти виробів, передало буряковій масіні, як і все майно більших господарств, сільським та земельним комітетам, покасувало пороблені на основі старих і не покасованих законів умови і справляє заводи до комітетів робити з ними нові торгівлі купівлі, при чому дозволяє комітетам збільшити ціну на насіння до 20 карбованців за пуд. З боку фінансової державної політики такий захід треба признати цілком невиподібним, бо 1) він збільшить кошти виробу сахару, яких не можна же повернути заводам, щоб вони могли жити промисловості, а не держави золоті втращати. 2) збільшення коштів виробу сахару збільшить державний прибуток з кожного пуду сахару, або обтяжить споживача, 2) при звичайних для України 500,000 десятинах бурякового засіву на які перісочно потрібне насіння до 2 1/2 пудів на десятину, а разом вивнесе 18.750,000 карбованців, на які збільшаться витрати заводів і які державі доведеться їм позичити (бо при сучасних умовах в жодному заводі немає ні вистачки грошей на ті витрати) а державі треба до цього чуватись сувпо на гроші і матиме з тим зайвий скрут.

Навіщо-ж, коли так, міністерство з видимою шкодою і для фінансів держави і для промисловості сприяє збільшенню ціни на насіння на користь тих, хто на їх не втрачає й не дбає, а набув їх на дурнячку тай то не зовсім певним способом?

Коли ж міністерство вважає це способом для допомоги селянам, то хоч би і погодяться з тим, що й тепер треба допомагати тім верстві людности, до якої й так перейшли вся земля, всі хліборобські худоба, знаряддя й продукти, то все ж такий спосіб допомоги виглядає би прямо кумедне. Але поміч і дуже велика ушла б тільки дуже малій частині селянства і цілком випадково.

Такий захід не можна вважати державним і очевидячки він є наслідком того розгардішчя в наших міністерствах, за якого кожен маленький урядовець хоче та й може домогтсвувати по своїй умоді.

В. Леонтович.

Товариство Шкільної Освіти.

Рік тому, споро підняв уволта в українських педагогічних колах Київ вивинка думка про заснування української гімназії, а разом з тим і про утворення такої організації, яка б узяла цю справу в свої руки і взагалі подбала про інтерес рідної школи. Наслідком цього зв'язалося „Товариство Шкільної Освіти“ якому скоро востачало справді таки одкрити першу українську гімназію в Київі і взагалі на території буршої Російської України. Скоро видельський та земський рух в оборону національної початкової школи примусив т-во поширити свої завдання і подбати про організацію українських підготовчих кадрів для українства, які могли би поїти покіати виглядати лемці для народних учителів по губернських та повітових містах. Завдання це було не з легких, але щире багання, енергія та праця дали змогу т-ву виконати його і забезпечити лекторами більшість всіх курсів, які владтовувались земствами та громадами.

Поруч з цим т-во почало робити заходи, щоб забезпечити нашу школу підручниками, замовивши складання їх рідним особам, а щоб полегшити автовам їхню роботу і разом

Серед здобутків революції.

(З дорожнього альбому)

Ложати мені на моїм місці все-ж можна. Ноги треба трохи зібрати, та це нічого. Мій найближчий сусіда дуже чемний і займає лиш кінець мого ліжка, біля самогю вікна. Трохи він неспокійний, це правда. От знов повертається з чобітьми, вигинається до вікна, щось капає, витягає з кишені ножа і починає оддирати віконницю. Ага, — треба-ж нарешті мати вихід з нашої камери на вільний світ. Це резон. Інші товариші спочувливо поглядають на майстра. Дехто береться допомагати йому з другого боку. „Ну-ну... Ещо намжі раму... Пружина менаєт... Дай сюда ножі... Во-во... Таці-ка тепер... Ну, вот!“

Віконниця зсунулась у-низ, і в купе одразу чудесне свіже повітря. Мороз парувє в вікні легенькими, рухливими хмарками. Зовсім добре, тільки треба либонь ноги чимсь прикрити. А от і знов станція. Один з товаришів вискакує в вікно, біжить з чайником і швидко вертається. „Принімай чайник! Тяжко з наскоку, чіпляється він за вікно, дряпається чобітьми і влізає в купе. Рабе обличчя світліло, біляве волосся зкуйовжене, шапка на потилиці. Мій сусіда посміхався: „Ех, ти, а ещо ефрейтор! Пригаль не вмєеш!“ — „А развє ефрейтор што? Пригаль ему нада?“ — „Ну а как-же! Салдат хто обучает!“

Але-ж у мого сусіди українська вимова. Тай в обличчі його щось типічно наше: ніс коротенькою, товсті губи, веселий погляд. І насіння лузає не як кацап: той звичайно тупо дивиться перед собою, очі олів'яні, весь в процесі лузання; а цей собі злегка одльовується, між иншим, — видно, що обставинами, щоб „оправиться“.

Лазять у вікно, гупають назад. Хтось, видно, хоче потрапити в двері, бо чути сердите грімання: „да куда тебе? Виш заботі... Чтоты на голову лезеш? Я тебя как толкну!“ „Ну-ну, так і так, я сам сібраві!“

Навіть жіночий голос у розмові. Іздать таки й жінок! Дивно, як вони їзять, але шкода й тих, хто з ними воднім купе мусить при таких умовах їхати. Це чи не з сусіднього купе, — там було чути веселу розмову і жіночі смішки. От-просить, так ласкаво, лагідньо:

— Товаріч! можно пройти?
— Да куда-по головам! — знов гримав товариш.

— Нчево, пусть! Ступайте, баршнія! — втручається ще один, добрий.

— Я осторожно! Можно, товарищ, ступит на вас?
— Можно, можно! Ех, баршнія! Хороша би мне із вас жена била, а? Так поцеловал-би!

— Ха-ха-ха... — заливисто сміється, протискаючись коридором, „баршнія“.

Отже лицарства у товаришів не бракує. Знає, коли і який комплімент сказати жіночому полу.

А хтось, ніби старший, тим часом дає всьому лад і заганяє товаришів знову до вагона.

— Ёй, ребята, оправляйтесь і так, і етак! Живо, та-та-та...! Ну, лезь, ребята, скарей!

Звичайно, вирази цілком ясні, конкретні, лапідарні. Кулемет з безконечним поминанням не вгає. А в сусідньому купе вже знов чути жіночий регіт. Панночка чи лані, очевидно, теж повернулась.

Завив гудок — і вже ішов иншим голосом, ніж доєї. Мій земляк стрепенується і инакше розмістив свої чоботи.

— Во, нового Воронка нам при-

чепили! Ну, как етот повезють?! Погэд рушив. Вікно зачинене. Все на місцях. І там, у-горі на вагоні, все як слід, ноги топчуть.

Але-ж ні, не все як слід. Зверху, крізь щілину в вентилятора, щось починає крапати. Поволі, крапля за краплею, вичочується, набирає ваги й падає. Товариші на долівці підіймають у-гору голови і витираютьсє. Мій веселий земляк регоче: „О, дурак какой-то з криші... Завитіть нада... Забірає свої чоботи та ліжко, витягає руку і прикрічує щільніше вентилятор. Краплі більше не падають. Товариші внизу заспокоюються. Вони ні скільки не ображені і не сердиті: як-би вони були на даху, певно було-б те саме.

Смеркає. В ліхтарі засвітили недогарок. Наше купе прибрало доєїть затишний вигляд. Не так помітно, що ложка брудні і обдрані, що долі сміття і харкотиння, що вікно на мотузочках, що нема його чим зав'язати. Свічка мерехтять і навіває думки про теплу катку, родину, самовар на столі. Товариші вже кончили чавкати і звільчиво питають, чи не хочу й я попити? дякую, але зрікаюся.

Демо. Вже зовсім стемніло. Один з товаришів починає поратись коло умивальника і лагодиться одкрити його ножем. Ручку, бах, одкручено, то треба ножем, що-ж робити.

Ні вже, краще обійтись без чаю. Я по змові витягаю ноги, вкриваюсь тепліше і думаю задрімати. Земляк мій теж, видно, хоче простягнути ноги, — але-ж який делікатний! Він їх простягає влоперек, на протилежну стінку і там знаходить своїм чоботям місце на чий-омусь великому м'якушці, що висить на стінці.

Ні, з цими людьми ще жити можна.

П. Смуток.

в тих об'єднанні П, т-во виробило в термінології по різних дисциплінах — арифметиці, граматиці, географії, геометрії, алгебрі. Не дивлячись на те, що праця на курсах однімає багато часу і сил, більшість авторів зробила накладеку на їх роботу.

Добачи про об'єднання вчительства т-во в нічці, літа спілкувало другий учительський з'їзд план роботи якого воно заздалегідь підготувало; наслідки були дуже хороші, бо і доповіді і резолюції з'їзду лягли потім в основу роботи міністерства нар. осв.

З початком шкільного року змінилися значно політичні обставини, і ті завдання, які т-во вставило собі на початку революційних подій перейшли до рук Міністерства Народної Освіти. Праця т-ва обмежилася, але не припинилася. Утворені т-вом комісії по різних галузям науки брали участь в розробленні програм майбутньої школи, розглядали рукописи, надіслані авторами на розгляд т-ва і т. н. Поруч з тим т-во значно поширило свою видавничу діяльність, випустивши чимало для важких шкіл Лєбодєвського з малюнками П. І. Холодного, теорію арифметики В. В. Шарка, читанку для молодших класів гімназій О. М. Степанкової, задачник Н. Я. Шульгиної-Ішчу, термінологію і т. н. З інших видань де-що друкується, є нові рукописи на розгляді комісії і в портфелі т-ва. Малюки на меті продовжувати і поширювати видавничу діяльність надалі, т-во одержало власну книгарню і робить позовку в 200.000 карб. на видання підручників.

Діяльність т-ва в останній час трохи підупала завдяки подіям, а також нечесті і тому, що робота в міністерстві та по інших громадських організаціях від т-ва найбільш швидко еволюїрує, а нових людей по-ки що нема. А справа варта того, щоб її не покидати. Невідома ще перша за все, яку роллю в майбутньому житті нашої школи доведеться грати т-ву, але і тепер, коли ту ж роботу, що поставило собі метою т-во, робить міністерство, для нього це осталося П багато. Не можна обмежуватись тільки видавничою роботою, бо це б завело т-во до рівня хоч і дешево, але все ж таки просто комерційного підприємства. Між тим воно могло б поглибити свою діяльність у педагогічній сфері, читалися б реферати та рецензії на нові книжки, розглядалися б рукописи тих авторів, які просили б поради у т-ва, складалися б та перекладалися з явних мов підручники і т. н. Розробка педагогічних питань дала б разом і матеріал для педагогічного журналу (хоча б для одного номеру — «Вільної Укр. Шк.»); т-во могло б зразково поставити свою гімназію і закласи також зразковою початковою школою, де прикладалися б і вивірлялися нові педагогічні методи. Разом з тим т-во могло б оживити і провідний виховний та педагогічний лекції, закладаючи свої секції по різних городах, викладаючи на прочитання книжки по питанням педагогів з своєї книгозбірні, складаючи програми, показуючи педагогічної літератури, складиючи педагогічні з'їзди і т. н. Це все звичайно потрібне багато і коштів, і часу, і головне, сил. Останньою, думаю, у нас не бракує і треба тільки, щоб наші педагоги та діяти по народній освіті в найбільшому чині згуртувалися під прапором т-ва, щоб забезпечити, що така робота тепер єдина і найбільш потрібна і важка частина педагогічного життя, а також і всієї нашої держави.

Ол. Кисіль.

в кількох сот коней не повернули тільки 2—3 і так далі. Потім прийшли люди до управління і кажуть: «Так що просямо починати роботу. Ви хай виїдете, а ми будемо своє діло робити, бо не сила терпіти далі оце безладдя». «Ну а як же земля?» — «То десьна справа... Прийшли до згоди. Збірались вже розпочати запис і інше, як прийшло розпорядження від повітового земельного комітету, що маєток негайно соціалізується... Виходить, що муроварня стоїтиме. «Тепер, — питає мій сусід, — порадейте, що робити, з ким саме говорити?»... Думав, думав і порадив узяти у земельного комітету оренду, на свій же — маєток а потім осямненуся — що я ж, певно, в цих справах нічого не знаю, не тямлю і поради ліги до наших досвідчених міністрів. Де кого саме? — Розсудив, що ця справа повинна цікавити міністерство торгу і промисловости. До того ж там у мене приятель. Дав картку.

Через три дні сусід знов звонить. «А що як справа?» — В міністерстві торгу і промисловости сусідові строго наказали через місяць говорити вже українською мовою і сказали, що це справа продовольча. Три дні ходив сусід до тов. міністра продовольчих справ і наразі йому сказали, що це справа міністерства хліборобства... Тепер він прийшов до мене за карткою до самого М. Ковалевського. Дав картку. Прийшла ласкаво і звичливо, не говорили, що через місяць можна в міністерство звернутись тільки українською мовою, навіть п. Ковалевський був дуже радий, бо одержав ще один завод на Україні, це одне величезне культурне хазяйство, за яке доти він не чув, так і сказав ніколи не чув, хоч таких маєтків у нашої землі і дуже не багато. Але пан Ковалевський прохав еміґрації: «справа його зовсім не торкається... Сусіда наразі запротестував, п. Ковалевський вислухав і подумавши сказав, що цю справу треба обміривати з усіх боків і відразу відповіді дати не можна. Треба почекаати скільки днів.

Мій сусід не українець, але все ж патріот. Довго вагався, що робити. А оскільки тим часом гріє, пече, весна так є сухе, не витримало хазяйське серце: пішов до коменданту німецької. Довідавшись, що управитель муроварень і мастків, — важна персона. Прийняли відразу. Резолюція поставила дуже швидко: сніг буряки і все, що треба, готуватись до роботи. Діє роти німецьких солдат і тверде німецьке слово забезпечують успіх.

Сусіда вже сіє.

У Києві.

Розбродження людности. У Києві одержано відомості, що в Умані вдалося такого наказу: «З наказу коменданта німецького війська на Україні вся зброя у приватних осіб повинна бути відібрана: гвинтовки, револьвери, пістолі, шаблі, шкелі, кулемети, гармати, бомбомети і інша зброя (набої, бомби, гранати, снаряди, ручні гранати, і вибухові речі).

Завдання німецького війська запрошеного на Україну — вжити попереджувальних заходів для встановлення спокою і ладу в країні. Можуть держати у себе зброю такі особи: українські російські офіцери, солдати української армії і міліціонери.

Особи, згадані в 3-му пункті, одержують від німецького коменданта повсякдення на право мати зброю. Це повсякдення дійсно тільки для власника зброї і нікому передавати її не може, бо інакше втрачає свою силу.

Всі вадані до цього часу українською владою дозволи не дійсні і повинні бути повернені разом із зброєю.

Здача місцеві зброї повинна відбуватись протягом 1—3 днів.

В день здачи зброї комісар повинен скласти список осіб, яким дозволено мати зброю.

У кого після вказаного часу окажется зброя чи набої, той буде розстріляний на місці.

Т-во «Провісвіт» збори ради т-ва «Провісвіт» м. Києва одбудуться у вівторок, 16-го квітня о 6 год. вечора в пом. «Провісвіта».

Кіровоградський фельдмаршал Алексіс Фельдмаршал австрійської армії Алексіс, котрий прибув до Києва, зробив вчора перший офіційний візит начальникові української революційної армії свого штабу отаману Сливизького селі, яку худоби, коней та кошу. Життя українців в Петербурзі. Член українського революційного штабу в Петрограді, який зараз після початку війни і зносин... 3 страшної і багатой на пригоди мандрівки прибув до Києва, дав співробітничку У. Т. А. усякі вістки про життя українців в Петрограді.

Бувша столиця цілої Росії увлялася собою зараз найбільш нещасною і злишню долену на беззастанний терор, розстріли, грабжі місто. Большевицька анархія не має границь; населення переживає весь час тривогу, з дня на день не певне за свою застрашану долю. Зараз життя української громади в Петрограді притихло, зійшло знову до підлоги. Революційний штаб, який до цього часу був фактичним керівником українського життя в Петрограді, припинив свою діяльність по причині вїзду багатьох членів, а також через брак коштів. Опіку і охорону над життям українців перейняв зараз утворений всіма українськими організаціями комітет української громади петроградської округи.

Ревізія округи шляхів. По розпорядженню голови Ради Народних Міністрів Голубовича призначено пошуку ревизію над попередньою діяльністю київської округи водних шляхів по військових роботах. Для переведення цієї ревизії вибрано ревизійну комісію, в склад якої входять: віце-директор воєнного департаменту інженер М. Педес, як голова, представник державного контролю п. Кедевольський, начальник справоздавчого відділу п. Вітвицький і начальник округи інженер Пилипчук.

Ревизійна комісія вже розпочала свою роботу в цій справі, відбувши кілька засідань. Останнє засідання відбулося в четверг 11 квітня ц. р. на якому вирішено приступити остаточно до властивого слідства, котре має наступити в понеділок 15 квітня о 12 год. дня. Всіх приватних осіб, знайомих з небудь-якою діяльністю округи, і таких котрі могли б послужити якимсь точним вказівним матеріалом для слідства, комісія дуже запрошує до спільної роботи.

Лекція д-ра Дмитра Донцова на тему «Міжнародне положення України і Росія» відбудеться в середу 17 квітня в актовій залі Комерційного Інституту (вхід з Нестерівської). Початок о 6 год. веч. Білети можна набувати в книгарні «Української Республіки» (Фундуклівська 19), в день відчиту при вхіді.

Санітарні заходи. Міністерство внутрішніх справ розіслало п. п. губернським та повітовим комісарам для негайного виконання такого циркуляра: «З огляду на те, що наступає весна, всі міста, а також населені пункти України дуже забруднені, що загрожує різними помештями, пропонується п. п. комісарам вжити що найшкідливіших заходів, щоб привести всі міста та населені пункти в належний санітарний стан і, таким чином, залобити поширення помештей. Санітарні комісії та міліції пильно стежити, щоб всі вадані місцеві владою на підставі цього циркуляру відповідні обов'язки постанови та розпорядження точно й неухильно виконувались.

Винуватих притягати до суду по 29 ст. «Уст. о наказ. над. мир. суд.»

Екстренна Саніт. Мисья Народа по боротьбі з помештями в м. Києві, що розпочалась 11 ц. квітня, продовжиться сьогодні, 14 квітня, з 11 год. дня в буд. Головок. Губ. Коменданта Київщини (Олександр. вул. 3). Прохують прибути всіх представників урядових і громадських установ, а також всіх, хто може полекшити завдання боротьби з помештями і доставити писані відомості: 1) про вивідки заразних хорих в підвідомствених районах, частинках чи установках; 2) місцеві причини помештей; 3) необхідні міри проти помештей в зв'язку з місцевими умовами.

Т-во «Провісвіт» збори ради т-ва «Провісвіт» м. Києва одбудуться у вівторок, 16-го квітня о 6 год. вечора в пом. «Провісвіта».

Комісійних інженерів і економістів в їх вилученні запрошують на загальні збори сьогодні, 14 квітня, о 1-ій год. дня, в 10 ту аудиторію комерційного інституту.

Український робітничий клуб (В. Лугин. Народ. Домі). У понеділок 15 квітня в 6 год. вечора відбудеться лекція на тему: «Основи української національної ідеї». Вхід без платний.

У понеділок 15 квітня о 5-ій год. дня вечора відбудуться збори громади київських вищих жіночих курсів в помешканні в 10 аудиторії. Прохують товаришам обов'язково прийти.

Збори середншкільників. У неділю 14 квітня (н. ст.) об 11 год. дня в помешканні «Український Агроном» (Хрещатик 39, проти Фундуклівської у дворі) відбудеться віще-загальні збори середншкільників м. Києва. Тваривів прохують не спізнюватись. Осередок.

курс по дошкільному вихованню, які продовжаться до першого червня. Виплади лекцій будуть провадитися від 8—8-ї год. дня вечора в помешканні міністерства освіти (Бібіковський Бульвар № 14.)

- 1) Проф. Володимирський (Дефективні діти.)
- 2) пані Зєрева — «Українська мова».
- 3) пані Іконнікова. «Праці мистецькі».
- 4) пан Стеценко. «Дитячі співі».
- 5) пані Русова — «Дошкільне виховання». Запис на курсі продовжується. Можна записуватись на окремі предмети (по три карб. за кожний).

14 квітня в помешканні міністерства освіти (Бібік.-Бульв. ч. 14) відбудеться засідання комісії по складанню шкільних підручників: нізкої початкової школи о 10 г., історичної о 9 г. і фізико-математичної о 10 г. ранку.

Дошкільне виховання. До шкільний відділ при департаменті позашкільної освіти відкриває 15 квітня ц. р. курси по дошкільному вихованню.

Справки можна буде одержувати в помешканні департаменту (Бібіковський Бульвар № 14) від 12—2 год. дня.

Лекція. В суботу 13-го квітня о 5 год. вечора в помешканні Дитячого садка (Бібіковський Бульвар № 58), відбудеться чергова лекція п. Середи на тему психологія дитячого малюнка.

Чергове засідання технічно-термінологічної комісії відбудеться 15-го квітня, у п. неділок, о 9-й год. дня в помешканні департаменту (Бібіковський Бульвар № 14).

В неділю, 14-го квітня, о 12 год. дня в XIII аудиторії університ. (професорський вхід), будуть відчитані дві лекції про квартирне питання.

1-а лекція. Професор В. А. Кобелек: «Жилищний вопрос».

2-а лекція. Інж. П. Ф. Бутенко: «Кооперативне будовання».

Літ.-Науц. Вістник. У понеділок, 15-го квітня, о 6 год. вечора в помешканні редакції (Век.-Підвальна 36—8), відбудуться збори співробітників. Просять всіх неодмінно прийти.

Українське наукове товариство. В понеділок, 15-го квітня, о 7 1/2 год. вечора в помешканні т-ва відбудеться засідання ради українського наукового т-ва.

Благодійна та працююча комісія. Спілка георгиевських кавалерів пропонує великим надійним знаючим свою справу гарних робітників: по письмоводству, бухгалтерії, вісочництві, доглядачів, керуючих помешканнями, городників, курєрів, швейдарів, дворників, кучерів, шкютурів, пічників, обойщиків, кравців, шевців, малярів, столярників та інших робітників.

Вимагання свої надсилає м. Київ спілка георгиевських кавалерів Хрещатик № 22.

З'їзд українських діячів Австро-Угорщини.

На з'їзді українських діячів Австро-Угорщини, де були пр. делегати всіх укр. партій, послів парламенту та інших організацій, прийнято такі резолюції:

I. Стоячи на становищі права національного самоозначення, з'їзд стверджує, що постановою берестейського миру з 9 лютого 1918 р. в першому етапі до здійснення цього права в відношенню до українського народу, і супроти цього домагається його невідмінного та безпроволочного переведення, з окрема його ратифікації в Австро-Угорщині.

II. З огляду на те, що частини українського народу лишаются в межі цієї монархії, з'їзд домагається згідно з національними і історичними правами українського населення Галичини і Буковини, щоб королівство Галичину як складну колишнього галицько-володимирського королівства увільнено негайно від накиненої адміністративної зв'язі цього королівства з польськими територіями західної Галичини, з-окрема великого князівства краківського і князівства Освендіма та Затора, та щоб з українським землем Галичини і Буковини утворено скремий державний організм. Заразом застерігається з'їзд проти всяких похованих адміністративних реформ, тому, що такими реформами не може бути полагодожене українське питання в монархії, а навіть припиняться вони тільки до дальшого загострення польсько-українського спору.

III. Домагаючись своєї державности на українській території в Австрії, з'їзд признає полякам, жидям та іншим національним меншостям права більшовиків грабувати населення цієї території (позашкільно).

Іх національної автономії та політичної рівноправности. IV. Що-до Холмщини та Підляшши з'їзд стверджує, що супроти арт. II мирового договору, спертого як раз на основі національного самоозначення поляки не мають ніякої слушної причини до протестів, тим більше, що передбачена трактатом міжнародна комісія має повести дефінітивну границю після етнографічного розмеження та свободної волі самого населення. Супроти цього з'їзд протестує проти насильної колонізації Холмщини під теорією ц. і в. військовою управою та домагається згідно з конституціями берестейського договору безпроволочного передавання цієї землі українській державі.

Водяні шляхи між Україною і Німеччиною.

В міністерстві шляхів і кінських округи шляхів закладено особливу комісію, яка має виготовити проект водного шляху і цілої системи каналів для з'єднання Чорного і Балтійського морів.

З цєю метою вже прилучено р. Припять до кінської округи шляхів. Комісія працюючи в цій справі, має увійти в згоду з німецьким міністерством шляхів для спільної праці в цій справі.

В зв'язку з цим буде не зайвим подати невеличку справку про тих три водних шляхи, що існують між Україною і Німеччиною і мають зараз, а згодом матимуть ще більше значіння для торгівлі і промисловости обох країн.

Перша і найголовніша путь — це так званий Імператорський канал, що починається від Дніпра через Припять та йде до Західного Бугу, притоки Вісли. Притока Бугу р. Мухавець і річка Піна мають завдовжки 80 кілометрів і всього півтора метра глибини. Ця путь досягає до Шиньська та Берест-Литовського каналу і гідна тільки для малих транспортних суден.

В мирні часи перевозили по цих водних шляхах багато всяких харчів, особливо багато жита, масляних продуктів та дерева. Цей пункт має важливе значіння для відвозу продуктів в Німеччину.

Другий водний шлях — це Огниський канал, який від Дніпра і Припяти на північ крізь Шару веде в Німань (Мемель). Цей водний шлях, починається від Чорного моря і через всю Україну доходить до Балтійського моря. Під час воєнної повіди — це найбільш зручний водний шлях.

Третій шлях між Україною і Литвою і Надбалтійщиною, так званий Березинський канал, починається від Дніпра і через Березину входить в Двіну.

Цей канал в своїй головній течії між Дніпром і Двиною користується притоками деяких озер між річками Березною і Улею. Довжина цього каналу 54 кілометрів і по ньому головним чином спускали дерево з півночі на південь.

Для Німеччини головну роллю грає Імператорський канал, яким вона радше не могла користуватись.

ТЕЛЕГРАМИ.

Офіційне звідомлення генерального штабу У. Н. Р.

12-го квітня.

Південний фронт. Нового немає.

Східний фронт. Наші частини ввійшли в фронт Вілгород, Коробочкіно (на схід од Чугуєва), Ново-Андрієвка, Лозова, Ст. Лозова з налету захоплено константиноградською групою бригади отамана Натієва. УТА.

З офіційних джерел повідомляють: 11-го квітня по одержанню відомостям большевизму знову зробили спробу наступати на Сосниці з боку Спаського, але кулеметами та гарматами вогнем ососницької залози були одбиті. Біл тагса біля години; з нашого боку немає жадних втрат. Розвід оу виявлено, що цими діями у Нехаївку прибув штаб Ремнева і розташувався в маєтку Душманького. Большевицького війська є біля 3.000 воно має завданням зайняти і ограбувати Сосницю. В інших місцевостях без змін. УТА.

Війна з большевиками.

КАТЕРИНОСЛАВ, 12/4. Німецько-українське військо увільнило від соціального війська Томаківку, Нікополь, звідки большевицькі одступали вниз по Дніпру, німці захопили станцію Чепайно. По дорозі одступали большевицькі частини грабували населення цієї території (позашкільно). (У. Т. А.)

Одисей.

Мій сусід управитель кількох підприємств заводів і господарств, які обслуговують ці заводи, прийшов до мене. Він добре знає, що у мене новий буги друзі й приятелі по міністерствах. «Що скажете?» — «Та от біда; справа нехайся, а добитись до наших міністерств ніяк не можу. Допоможіть!» Слухаю про справу. Річ йде про те, чи буде функціонувати одна із найбільших машинобудівельних заводів в цьому році. Весь час давалось через присутність козлу заводу доброї військової частини (неградою і неросійської) зберег і відграбунок все майно заводу і економії. Небезпека прийшла тільки під час, і ця частина, а саме чеська, одійла разом з большевиками. Тоді зробив вчора перший офіційний візит начальникові української революційної армії свого штабу отаману Сливизького селі, яку худоби, коней та кошу. Життя українців в Петербурзі. Член українського революційного штабу в Петрограді, який зараз після початку війни і зносин... 3 страшної і багатой на пригоди мандрівки прибув до Києва, дав співробітничку У. Т. А. усякі вістки про життя українців в Петрограді.

Офіційне германське повідомлення.

12 квітня.

Західний фронт. Армагьтер узято охочим з півночі і півдня ійськом генерала Ф. Штергата й фон-Штеттена; відрізаний од шляхів одступання англійський гарнізон, який складався з 50 офіцерів і понад 300 солдат, після мужнього опору склав зброю. Разом з ним до наших рук попало багато гармат, кулеметів, військових припасів, склади з оджею і взуттям багато всакої до-бачі. На північному заході од Армагьтера ми розширили нашу територію. На заході од Армагьтера військово генерала фон Штеттена й фон Карловіча одбили контр-атаки проти Штенверкай після жорстокого рукопашного бою з англійських позицій і ми одкинули супротивника в напрямі Бабель і Мервіль. Мервіль узято; на південному березі річки Ліс військово генерала Бергарді з бою взяло перехід через річку Дав і пройшло далі за Мервіль; число трофеїв при битві коло Армагьтера після підрахунку — 20.000 бранців між ними один англійський і один португальський генерал і понад 200 польових гармат. Для закріплення 8-го квітня землі за і перед нашими позиціями, які зробились болотом і були засіяні воронками від гармат, потрібно було велике напруження сил усього війська передових ліній. В їх перемозі немалу участь брали піонери й артилерійські дивізії. На бойовому фронті по обох боках Соми сталися затяжні артилерійські бої. Атаки французьких полків на західній березі Авра на заході од Морея закінчилась невдачею і з великими втратами вони залишили в наших руках 300 бранців, яких потім знищив французький артилерійський огонь.

На інших фронтах нічого нового. Перший генерал — вартимейстер Ландендорф. (У. Т. А.)

Австрійське офіційне повідомлення.

12-го квітня.

В горах по обох берегах Брентя замітно сильні бої.

Від німецького адмиралтейства.

Німецька підводна лодка під командою капітана-лейтенанта Георга зникла в Ірландському виході з англійської канави 8 пароходів і 2 парусники о загальному тоннажі 22 тис. тон. Між потопленими пароходами особливу вартість мали ново-будовані пароходи з 5000 тон і два грузових пароходів з 3 тис. тон. Один з них йшов під сильною охороною нараховано біля 20 міноносців моторові суда і другі охоронні кораблі. Три пароходи підчас удачної атаки потоплено між своїм охоронним караваном. Всі пароходи були озброєні. Більшість йшла з грузами. (У.Т.А.)

У Харькові.

ХАРЬКІВ, 13. У місті спокійно. Большевики перед одступанням захопили цінності і гроші. На телеграфі захоплено документи, діла, всі краші апарати. Большевики втікли в напрямку на Вороніж. Бою у місті не було. З провінціальними пунктами Харьків поки не має звязку. Поліди доїздять до Вороніж. Є відомості, большевики є за Кур'янськом, який захопив українсько-німецькі частини. На півночі захоплено Вілгород.

Неукраїнські офіцери.

ОДЕСА, 12. За п'ять днів реєстрації неукраїнські офіцери явилися для вивезу 607. Одкожає більше 600 неукраїнців офіцерів записалось вступити в українську армію. Ватагем із них на підставі закону про підданство дозволено перебувати в Одесі до шости місяців.

На Чорному морі.

ОДЕСА, 12. В Одесу прибули чотири австрійських монітори і два сторожевих катери для охорони порта. З Константінополю одержано радіо-телеграму, що в мецька субмарина в одиритому морі найшла на транспорт, який захищали большевики; транспорт доставляється в Одесу.

Командир транспортної флотії Стєпанов повідомляє, що після двох днів за відсутності угілля закривається заводи, які заняті ремонтом суден. При виході большевників з Херсона їм пушено на дно заградитель "Ксенія" пароход, "Мечта" і военний заградитель "Дунай".

Командир транспортної флотії Стєпанов у докладі воєнному міністру повідомляє про хід работ ремонта суден. На перше травня за присутності палуба тонаж суден дійде до 1.000.000 тон; до кінця травня при сприятливих умовах тонаж удвоїться. В докладі вказується на потребу негайно взятись до експлуатації тонажа, але жати судновласники не мають змоги експлуатувати судна; тимчасом з боку болгарських і турецьких морських

кох поступають пропозиції про зареєдування транспорту. Стєпанов пропонує заснувати державну організацію, яка б завідувала перевозкою грузів по Чорному і Азовському морях і Дніпру, Дністру та Бугу. УТА.

Прилучення Бесарабії.

ОДЕСА, 12. Руминське правительство оголосило слідуючу декларацію: "Сфатуль-Цері" залишається тільки для рішення аграрної реформи, а правительство скличе Установчі Збори. Бесарабія матиме місцеву автономію; воєний призов одбудеться на тих самих основах, як і в Румунії. Всі місцеві закони остаться в своїй силі і не можуть змінюватись руминським парламентом, пока не будуть розроблені представниками Бесарабії. Два представники Бесарабії, затверджених "Сфатуль-Цері" увійдуть в склад руминського правительства. Всі політичні звички, зроблені підчас політичної заперухи одержують амнітію. При кінці говоряться, що парламент, не гаючись, скличе Установчі Збори, в які увійдуть представники Бесарабії пропорціонально населенню і вибрані загальним голосуванням.

Свято прилучення відбулось так. Після прийняття резолюції звійшов "Сфатуль-Цері" в супроводі численного почиту Маргаломак. Од імени руминського народу і короля він оповістив Бесарабію з'єднаню Румунією й назавше. Дев'ятого квітня в сім годин вечора в собор прибули Маргаломак, міністри, делегати "Сфатуль-Цері". Після молебня проголошено було за здоров'я короля Фердинанда, архимандрит Гурій сказав промову, зазначивши, що Прут уже не є кордоном і що Бесарабія прийнята в обійми матері і Бесарабії мають короля і "Сфатуль-Цері" від імени народів Бесарабії. Крім того, що Молдавська Народна Республіка в межах між Прутом, Дністром, Дунаєм і Чорним морем й давніми межами Австрії, Ірванна вже більш як сто років вимру із тіла старої Молдавії, силою історичного права й права народа на базі принципів національного самозначення в сьогодняшнього дня раз на разве з'єднується з своєю матір'ю Румунією.

Військове министерство гдало розпорядження, щоб до двадцять третього квітня всі воїськи чиня з походження-молдавчане залишили мамі республіки. Кишиневська міліція припинила видачу документів, що посвідчують особу тим, які родилися поза Бесарабією. На посаду генерал-губернатора призначається професора Стєра. (У. Т. А.)

Вісти з Канівщини.

КАНІВ, 11. В околиці Корсуна й Стеблева селянство нічого певного не знає про події в Києві. Приїзжні агітаторам не вірять. Потрібно інформація через волостні управи од уряду. Чорносотенні організації працюють. Нацьковують селян на уряд і на німців.

Одсутність судів деморалізує людність. Вільне козацтво не хоче роззброюватись.

Посів.

КОРСУНЬ, 12, (на Канівщині). Посів іде добре. Землі не ділять, а засівають так, як було в наків. Інвентарь весь цілий.

Польщення Холмщини.

ЛЬВІВ. "Діло" повідомляє, що польське "Towarzystwo szkoly ludowej" приготували загальну збірку на школи, захоронок і читальні в Холмщині. В тій цілі був улажений "tudzien shołmski" "на польські потреби Холмщини, Подлянина і Волині", які вимагають, мовляв—2 1/2 мільони корок. Половину з тої суми має дати Галичина.

В польських газетах оголошується, що на Холмщині, Подлянну і Волині є багато вільних учительських посад.

Німецьке наступання.

НАУГЕН, 12. Із Верліна повідомляють: В зв'язку з воєнними подіями на південь від Армагьтеру німецьке військо, на північ від Армагьтера до канаала Комін-Іперх перейшло в наступання. Уже опівдня було взято Месіа, який 7-го іюля 1917 р. німці змушені були видати англійцям. 10 квітня німці дійшли до південного кордону Армагьтера і з бою захопили перехід через р. Ліс коло Ервікхам. На північ від Армагьтера німцями було взято штурмом село Плететер. Союзники надвничайно уперто оборонялись. Один португальський бригадний штаб взято в полон.

По останнім відомостям сьогодня продовжується наступання на південь і на північ од Армагьтера. (УТА.)

За кордоном.

Американці на західному фронті. З Лондону сповіщають: американських солдатів, що є на французькому театрі війни, одіслано буде в частині фронту коло Мондиде. Уряд дозволив зголосити повідомлення про те, що сто тисяч американських солдатів на французькому фронті готові до наступання.

Редактор Андрій Ніковський.

Оповідатки.

Д-р. Колонійцев ліч. сифіліс (606-914) і тріптер. Гоголівська. За. Пр. 11-1 і 5-7, ж. 32-0469-2

Д-р Черняк, спец. водоляри для скотом, екетом, лічення важкого роду похових хвороб. Вел. Житомирська 16. 9-2 та 5-9. 12-0489-12

Інженер шукає одну кімнату, як мога зо столом, або 2-3 кімн. з кух. лев. Бажано ближче до центру. Адрес голова пошта до запитання (востребована) Чинному. 2-0583-1

Друкарщина, знаюча українську куковарка із пранням, в малу сем'ю Олександрівська 21а кв. 4. Потрібні рекомендації. 3-688-1

Потрібна поміч. бухгалтера шукає-відповідного заняття. Київ, Межигорська 8. магаз. красок. 2-077-2

Свідом. поміч. бухгалтера шукає-відповідного заняття. Київ, Межигорська 8. магаз. красок. 2-077-2

Продається дім близько пароходної пристані. Умови спитання: Прорія № 7, українська крамниця "Тарас з Полтавщини". 5-0562-5

Потріб. машинет. перепис. возод. україн. мов. Мєринівська 8. Техніч. від. тєв. зах. земств. від 10-1 г. 3-674-2

САДОВНИК приймає всякі садові роб. обр.б. посад. дер. роз. перес. квіт. даю пораду. Курнівка Церковн. пер. 10 Круписький. 3-0561-3

Курси рахівництва при київському комерційному інституті МЛЕШКІНА. Спр. 10-2 г. дня, комерц. інст. мешк. 2.05-7 г. веч. 2-а біржова артель, Бєзаківська 21. 3-679-2

НОВА КНИЖКА: Правописний словничок. Г. Голоскевича. Вид. 2-е стор. 192 ц. 1 р 50 коп. (в оправі). Склад видання: Київ, Хрещатик 50.

Книгарня Т-ва "ДРУКАРЬ" 3-0586-1

Худож. ремісничі курси Е. Г. Новаленко

приймають учениць на ранішні та вечірні групи.

КРІЙ, ШИТТЯ, ОБУВ І КАПЕЛЮХИ. Каравальська № 11, пом. 34, 2-й поверх. 10-611-4

КУРСИ НАВЧАННЯ НА ПИЛЮЧИХ МАШИНАХ В першокласній школі, учать писати на маш. ріжк. ест. Навчання та перепис. вольська також і на УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Зголосуватись можна щоденно окрім неділі від 9 до 8 години.

Ф. ФЛЕЙШМАН і А. КИРЖНЕР В. Володимирська 41 магаз. "Видро" 8-672-3

Об'ява Торги призначені на 15 цього квітня у канцелярії бомбометної майстерні на Зверинці задала продаж ріжкого військового майна відкладеться. 1-687-1

Аматорські ціни плачу за всякого роду старі річі А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ

Проти пошти Хрещатик № 23. Телефон 3-86.

Купую ріжне дороге цінне каміння Плачу лучші ціни. 1-537-1

ОПОВІСТКА

Тязьславська повітова народна управа оповіщає, що після оголошення демобілізації повітова медична рада 23 березня Постановила: всім призваним на військову службу лікарям і фельдшерам, котрі ще не вернулись на свою посаду, припинити виплат удержування з 1 квітня, а посади за ними залишити до 1 червня.

Якщо до 1 червня вони повернуться на земську службу, удержування за місяць квітень і травень буде їм виплачено коли причина їхньої неяви зараз же після демобілізації буде варті уваги. 2-678-2

ОПОВІЩЕННЯ.

Київська міська управа оповіщає, що в БАЗАРНОМУ відділі, з 10 год. ранку буде виконуватись віддача на 1918 рік торгових місць по вулицях міста Києва під ріжні мешкання для торгівлі, а власне А) за торгів (останні умови без торгівня) 22 квітня 1918 року: під навільною для продажі тютюну, засоців, зельтерської води і саловани і одне місце (ріг Олександрівської і Боричевого вазову коло дому № 28) 11 токарних і дрібно промислових виробів 23 квітня 1918 року: під віски не мороженю.

В) роздача місць. 24 квітня 1918 року: 1) під кіоски для продажі газет і інших творів, періодичного друку і під кіоски для партійних творів.

2) під ручні вагайки для продажі тютюну і цигарок. 3) під розкладні ящики для продажі напотофів.

Увага! 1) кожній особі заставлено тільки одне місце. 2) міська управа зоставляє за собою право затвержувати торги на всі віддані місця або тільки на де-котрі з них і назначує нові торги на віддачі вже з торгів місяця, але ще не затвержені присутністю міської управи.

3) на решту вільних місць під навільною віски буде назначена друга роздача місць, при чому, коли на одво і тек місце опажеться два або більше запобігачів (то буде утворено суперництво і місце буде зоставлено особі, що запропонувала більшу орєдну плату.

4) недоїмочки по базарному відділі міської управи до торгів і здачі допущені не будуть.

Член управи І. Кручинський. 2-683-1

Київська повітова народна управа оповіщає, що з приводу вийбуття де котрих мирових суддів київського повіту, київська повітова народна рада має обрати в своїй сесії з 23 цього квітня замість вийбутих суддів-других. Тому особи які хочуть поставити свою кандидатуру на балогировку в судді київського повіту, і які задовольняють статті 4-й закону про вибори суддів, запрошуються подати про те належні заяви до повітової народньої управи не пізніше 20-го цього квітня". 1-685-1

Т.т. членів і співробітників військового генерального комітету просять надіслати відомості про себе, свою діяльність, фот. картки та відчити і документи про діяльність комітету для видання збірника на адресу: Київ, В. Володимирська № 46, д. В. Варницькому. 1-684-1

Пасєи помешкання

в найлучших частинах міста

ПРОДАЮТЬСЯ

продажа і огляд Тарасівська вул. № 9 п. 15, від 3-6 год. дня. 7-0568-6

Оголошення.

В фастівському і роменському інтендантських річевих складах призначені на 26 квітня аукційні торги на всаке неоздане для військ майно: сукняне, бавовняне, шкіряне, залізне, шнівки (рогони) і інші неоздані предмети. Хлам і предмети будуть до продажі розділені по сорту іх на участки. Відомості провє належне до продажі майно можно розглядати у канцелярії складу кожний день од 10 до 14 години.

Всякий торгуючийся, попередю аукційного торгу, повинен внести аукційній комісії десять процентів залого від тої оцінки, на яку опішено той чи иний участок, на котрий купець бажає торгуватись. Особи, які не внесуть залого, не допускаються до аукціону. Особи за якими зоставється майно, повинні доплатити остатні, поверх залого гроші, зараз чи не пізніше 12 години дня слідуючого за днем аукціону.

Річі повинні бути вивезені із складу в двохнедільний зо дня аукціону строк. Інтендантство лишає за собою право як зоставити з аукціону, так і зоставити за собою той чи иний участок. 3-682-2

Оголошення.

Київськ. інтендантськ. річевий склад призначає на 23 квітня ц. р. в Жилинськ. відділі (Жилинська ул. № 47), на 24 квітня в відділі Вахта № 5 (Руацька ул. № 1) і на 25 квітня в шкірянім магазині (Циталь № 15) аукційні торги на всаке неоздане для військ майно, а власне: в Жилинськ. відділі до 200 вагонів і в Вахті № 5 до 100 вагонів ріжного хламця: сукняного, бавовняного, залізного, а також валічки, шнівки і інші неоздані предмети і в шкірянім магазині шкіряні обрїзки до 3000 пуд. Аукціони почнуться в 12 годин.

Хламця і предмети будуть розділені до продажі по сорту іх і на участки поупод-но і деякі поуподно. Відомості велькому належному до продажі майну можна розглядати в управлінні річевого складу (Петерська, Циталь № 15) кожне день від 10 до 14 години, а належне до продажі майно по вищезазначеним адресам у доглядачів магазинів.

Всякий хто має торгуватись повинен поперед аукційного торгу внести аукційній комісії десять відсотків залого від тої оцінки, в яку оцінен той чи другий участок, на котрий купець бажає торгуватись. Особи які не внесуть залого не будуть допущені до аукціону.

Особи за якими зоставється майно повинні доплатити крім залого 20 відсотків з куповної ціни, а остатні гроші зараз чи не пізніше 12 годин дня слідуючого за днем аукціону.

Річі повинні бути вивезені з складу в двохнедільний від дня аукціону строк, а впротиний разі речі, які не будуть вивезені до цього строку, залишаються в складі, а одержані за них гроші поступають в державну скарбницю.

Державна казна (державна власть) лишає за собою право як зоставити з аукціону так і зоставити за собою той чи другий участок. 3-695-

ПІВДЕННО ЗАХІДНЕ ТОВАРИСТВО

Транспорту (Валок) і торгових складів

ТЕЛЕФОН 51-44 60-52 15-07 31-49

Виконуються всі операції по транспортах і очистці мит, оперуючи сіткою контор на місцях і великими складами, а також оборотом в Києві. До послуг багато агентів для шукання по лінії застряглих грузів. Прийм дублікатів адресованих в Катеринослав, Кременчуг, Гомель, Могилів для відправки воюдо в Київ з страхуванням в дорозі. Правління: Олександрівська № 8. (Поділ), одділ: Хрещатик № 22. 666

„Сартол“

Знову новий спєсїб для МИТТЯ ГОЛОВИ

КАПУТОЛЬ "закіщує лупу (перхоть) очіщає, дезинфікує, скрепляє шкуру голови і тям

забогбає вищаданню і допомагає росту волосся. Взятково право прохажі належить фірмі у

ЮРОТАТ Продається в його складах і в лінійних аптеках і аптечних крамницях. Антона аяц. т-ва „ФАРМАНОС“ (був. Зейделя). 6-541-6

Видання

„Т-ВА ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ“

підручники для літн. і вищ. поч. шк.: 1) Рідні Мольони, читанка. ч. 1. О. Стєшенка. ц. 2 р. 50 к. 2) Арихметина ч. 1. (цілі числа). В. Шарно . п. 1 р. 10 п. 3) Задачки арихметичний ч. 1. Н. Шульгіна Ішук. ц. 1 р. 50 к. 4) Дітські пісні, назви й загадки (перша книжка після бур-вара). М. Лободовський. З малюнками П. Холодного . . . ц. 1 р. 5) Другий Всеукраїнський Учителський З'їзд . . . ц. 45 к. 6) Термінологія: арихметична, ц. 15 к., граматична ц. 20 к., географічна ц. 15 к., геометрична ц. 25 к., алгебрична ц. 15 к.

Склад видає і книгарня „Т-ВА ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ“: КИЇВ, МИКОЛАЇВСЬКА № 3. 3-0585-1

Друж. акц. т-ва „Петро Барський у Києві“. Хрещатик № 40.